

Tertius Philicorum

potentia est. Ad aliud dicitur per idem. Et licet nō sit ens naturale tamen ab antiquis hoc credebatur. dicebant enim infinitum esse principium. Sed contra infinitum formaliter dicitur priuationē ergo aliquid presupponit. Item si infinitū esset ipsum occuparet omnia et sic principiatum non esset ergo nec principium.

Ad tertium dicit S. T. p. 1. par. q. 7. ar. 3. ad. 4. q. motus et tempus non sunt totum in actu sed successiue secundum philosophum de magnitudine dictum est quod est infinita secundum potentiam quia in infinitum diuidi potest. Sed contra sequeretur qd pars esset equalis toti quia sicut totum est in infinitum diuisibile ita et quelibet pars. Negatur cōsequētia qz pars non est diuisibilis in tot partes equales sicut totum. Sed queritur an diuidēdo aliquid totum remaneat vnitas que prius erat in partibus dicendum quod non sed in qualibet parte causatur noua vnitas et precedens corrumpitur.

Sed contra volo quod ille partes vniantur tunc est idem totum quod prius erat ergo precedēs vnitas que fuit corrupta naturaliter reproduceretur. Itē eadem actio non generat et corrumpit vnitatē sed diuisio generat vnitatem in qualibet parte ergo non corrumpit precedentē. Ad pri. negatur cōsequētia. Et ad aliud negatur assumptum.

Ad quartum dicitur quod sub eadē materia successiue sunt diuerse forme et ideo non oportet materiam esse infinitam. Ad aliud dicitur q. vltimum celum finitur per seipsum.

Ad quintum diceret aliquis qd nichil cōceptus ab intellectu est infinitum quia de conceptu et diffinitione lineę est quod habeat duo puncta terminatiua. Sed cōtra lineę circularis nō habet duo puncta terminatiua vnde nec in anulo sunt dabilia duo extrema. Et si q. r. an ista sūt v. l. infinita finita dādū est primū similiter apprehendi potest totum tēpus preteritū cathegoremāre et totum tēpus futurum et tamen non in quolibet mōrū dantur duo extrema. Sed contra quelibet pars infiniti ē infinita scdm phm ergo si totum tēpus preteritū aprehensum est infinitum sequitur q. quelibet dies preterita que est pars eius fuit infinita. Itē infinitum non habet principium neq. finē s. totum tempus preteritum habet finē ergo non est infinitum. Itē infinitum non habet principium factiōis sed tempus pteritū habuit cām effectiua s. intelligentiam mouēte celū. Itē nūq. fuit verum dicere infinitum est et tñ tēpus pteritū aliqñ fuit pns et ipsum non fuit infinitum dicendum q. tps est infinitum in potentia vt supra dictum est et quelibz eius pars. Et per hoc solvuntur cetera argumenta. Itē quidam ymaginantur lineā giratiua esse infinitam et tamen non habet duo extrema qz non potest signari punctum ad qd teriatur tota lineā giratiua veniendo vers⁹ ptes proportionabiles miores dicē dum igr. s. p. m. q. non sp. oz. imaginationi credere als duo cōtradictoria eēnt. Ad aliud d. q. extra celū nichil ē. cōtra de⁹ p. t. mouere lapidē extra celū et facere ipm magis distare a celo v. l. extra istū celum p. t. creare aliū celum distans ab isto dicendū q. talis lapis non distat a celo positue.

Ad sextum dicitur q. motus celi est infinit⁹ scdm durationē et similiter celū pōt etiam dici qd celum ē diuisibile mathematicē. i. sibi non repugnat i. ratiōe quantitatis qui diuidat illa p. o. auctoritas phi expōnit a. s. t. de. po. q. 3. ar. 14. ad. 5. non oportet inquit

si de⁹ pōt aliquid facere q. illud fecerit quia ē agēs scdm voluntatem auctoritas ē intelligitur de potētia passiua que est corruptionis principium et ideo sē pternitati repugnat. Sed contra tunc auctoritas supponeret vnū tñ quia in perpetuis non est hoc modo posse dices q. negatiua nichil presupponit vnde de adhuc contra illam auctoritatem arguitur quia materia antichristi potest esse perpetua et tamen nō sequitur q. sit. Item tempus futurum erit perpetuū et tamen non est. Item angeli sunt perpetui tamen scdm sanctum tho. in eis differūt esse et posse: quia essentia angeli non est sua potentia ymo multi dicunt quod materia non est sua potentia licz sit perpetua. Item dato quod materia sit sua potentia passiua tamen non est suum esse dicendum quod materia est suum esse et sua potentia et ita quelibet essentia est sua potentia: si illa potentia non sit ad operari sed ad eē. Multiplicia etiam sunt perpetua. s. deus corpora celestia materia prima. et de hac verificatur auctoritas philosophi que sic ponitur. **T. L. 32. contingere eē ad esse nichil differre in perpetuis nō sequitur tamē** quod si ista pars celi possit esse in oriente quod propterea sit ibi. Ad aliud dicitur quod non oportet si vnum priuatiue oppositum sit in actu quod alteruz sit in actu sed sufficit quod sit in potentia.

Ad septimum dicitur quod eo modo quo aliqd est in potentia sic reducitur ad actū in modo infinitūz solum est in potentia ad actum incompletum et sic ē reducitur in actum per diuisionem tamē post vna diuisionem adhuc remanet alia possibilis ita quod nunq. continuum est ex toto diuisum. Contra philosophus probat quod per appositionem nō potest excedi quelibet magnitudo quia si esset i. natura potentia ad appositionem transcendentem omnem q. titatem sequeretur q. esset actu infinitum hec est cōsequētia philosophi ergo si continuum sit in potentia vt in infinitum diuidatur vel numerus vt in infinitum augeatur sequitur quod actu erit numerus infinitus vel continuum in infinitum diuisum. Item omnis vna potentia potest reduci ad vnum actum. sed quelibet pars continui est in potentia vt ab alia diuidatur et omnes iste potentie faciunt potentiam vnam secundum quam continuum est in qualibet pte diuisibile. Ad primum dicit sanctus thomas lec. 11. q. non oportet numerum tantum esse in actu quātum est in potentia sicut hic dicitur de magnitudine quia additio numeri sequitur diuisionem continui p quam itur ad id quod est in potentia et ad materiam vnde non oportet deuenire ad aliquem actum finētem potentiam sed additio magnitudinis ducit in actum quia itur ad totum quod habet rationem forme continentis et terminantis et determinatam quantitatem sicut et omnes res naturales. Sed contra sicut res naturales habent determinatam quantitatem in magnitudine ita et in paritate. Item pono quod omnia sint diuisa in mima naturalia quo facto non poterit dari maior numerus quia numerus causatur ex diuisione continui: forte dices qd non repugnat mmo diuidi in ratione quantitatis. Contra sic nec repugnat cuiusq. corpori augeri in ratione quantitatis sed solum in quantum est ens naturale forte dices quod numerus non causatur ex diuisione continui quia homo et asinus faciunt numerum binarium. sine diuisione alicuius continui. Contra sequeretur quod partes cuiuslibet continui facerent